

FACULTATEA DE LITERE

Str. Edgar Quinet, nr. 5-7, sector 1 | 010017, București, ROMÂNIA

Tel.: (+4) 021 313 88 75 | Tel./Fax: (+4) 021 313 43 36

E-mail: pr@litere.ro | Website: www.litere.ro

Departamentul de Lingvistică,
Centrul de Studii Românești,
Centrul de Lingvistică Teoretică și Aplicată (CLTA)
și Centrul de Lingvistică Computațională „Solomon Marcus” din Facultatea de Litere
organizează

**AL 22-LEA COLOCVIU INTERNAȚIONAL
AL DEPARTAMENTULUI DE LINGVISTICĂ:
Lingvistică sincronică, diacronică și tipologică
(București, 18-19 noiembrie 2022)**

Locul de desfășurare: București, Facultatea de Litere, Universitatea din București.

Adresându-se lingviștilor din țară și din străinătate, colocviul urmărește, ca și în edițiile precedente, să acopere o tematică foarte largă, din diverse domenii și direcții de cercetare a limbii române și, în general, a lingvisticii.

Lucrările se vor desfășura în următoarele secțiuni (ajustabile în funcție de propunerile primite):

- morfologie, sintaxă, fonetică și fonologie;
- pragmatică și stilistică;
- lexicologie și lexicografie, semantică, terminologii;
- istoria limbii, filologie și dialectologie;
- didactica limbii române ca limbă maternă și ca limbă străină (pentru secțiunea Didactica limbii române ca limbă maternă, tema este *Evaluarea competențelor de lectură*).

Vorbitori invitați:

Paolo Canettieri (Università degli Studi “La Sapienza” di Roma)

Béatrice Charlet-Mesdjian (Aix-Marseille Université)

Laurence Rosier (Université libre de Bruxelles)

În cadrul colocviului, se vor organiza, în format hibrid, atelierele:

● **Conversiunea/derivarea cu afix zero**

Vorbitor invitat: **Jan Don** (Open University of the Netherlands)

● **Terminologie – între diacronie și sincronie. Aspecte teoretice, metodologice și aplicative**

Vorbitor invitat: **Annick Englebert** (Université libre de Bruxelles)

(vezi circularele mai jos)

FACULTATEA DE LITERE

Str. Edgar Quinet, nr. 5-7, sector 1 | 010017, București, ROMÂNIA

Tel.: (+4) 021 313 88 75 | Tel./Fax: (+4) 021 313 43 36

E-mail: pr@litere.ro | Website: www.litere.ro

Limbile colocviului: română, engleză, franceză.

Rezumatele (de o pagină) vor fi trimise până la data de **15 octombrie 2022** la adresa colocviu.lingvistica.2022@gmail.com, în formularul care însoțește această circulară.

Înștiințare privind acceptarea/respingerea propunerilor de comunicări: **25 octombrie 2022**.

Comunicările vor dura 20 de minute (+ 10 minute rezervate discuțiilor).

Taxă de participare: 50 euro / 250 RON; pentru doctoranzi, 25 euro / 125 RON.

Comitetul științific:

Gabriel Bărdășan (Universitatea de Vest din Timișoara)

Roxana-Magdalena Bârlea (Aix-Marseille Université / Institutul Limbii Române / Academia de Studii Economice din București)

Gabriela Biriș (Universitatea din București)

Adrian Chircu (Universitatea „Babeș-Bolyai”)

Adina Dragomirescu (Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti” / Universitatea din București)

Benjamin Fagard (CNRS, ENS & Université Paris 3 Sorbonne Nouvelle; PSL)

Alexandru Gafton (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași)

Mihaela Gheorghe (Universitatea Transilvania din Brașov / Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”)

Ion Giurgea (Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”)

Emil Ionescu (Universitatea din București)

Adam Ledgeway (University of Cambridge)

Martin Maiden (Oxford University)

Alexandru Mardale (Institut National des Langues et Civilisations Orientales, Paris & CNRS, SeDyL)

Roberto Merlo (Università degli Studi di Torino)

Mihaela Popescu (Universitatea din Craiova)

Sophie Saffi (Aix-Marseille Université)

Florentina Sâmihăian (Universitatea din București)

Emanuela Timotin (Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”)

Salvador Valera (Universidad de Granada)

Andra Vasilescu (Universitatea din București / Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”)

Rodica Zafiu (Universitatea din București / Institutul de Lingvistică al Academiei Române „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”)

Comitetul de organizare:

Isabela Nedelcu (director al Departamentului de Lingvistică, coordonator al colocviului)

Bianca Alecu, Mihaela-Viorica Constantinescu, Cătălina-Ramona Corbeanu, Mihaela Cristescu, Alina-Georgiana Foșineanu, Andrea Ghiță, Andreea-Victoria Grigore, Raluca Levonian, Andreea Mastu, Carmen Mîrzea Vasile, Irina Nicula Paraschiv, Oana Niculescu, Ștefania Oprea, Mădălina Spătaru-Prlea, Gabriela Stoica, Mădălina Tăbăcitu, Alice Toma, Camelia Ușurelu, Oana Uță Bărbulescu, Monica Vasileanu

FACULTATEA DE LITERE

Str. Edgar Quinet, nr. 5-7, sector 1 | 010017, București, ROMÂNIA

Tel.: (+4) 021 313 88 75 | Tel./Fax: (+4) 021 313 43 36

E-mail: pr@litere.ro | Website: www.litere.ro

Atelier

Conversiunea/derivarea cu afix zero

- Data:** 18–19 noiembrie 2022
Tipul și locul: Hibrid: Facultatea de Litere (Universitatea din București) + online
Organizatori: Cristian Moroianu (*cristian.moroianu@litere.unibuc.ro*)
Carmen Mîrzea Vasile (*carmen.vasile@unibuc.ro*)
Salvador Valera (*svalera@ugr.es*)
Vorbitor invitat: Jan Don (Open University of the Netherlands)
Taxă de participare: 250 RON (50 €); pentru doctoranzi, 125 RON (25 €)

Există un interes susținut pentru tema conversiunii, dovadă fiind și atelierile recente găzduite de *Al 53-lea Congres anual al Societății Europene de Lingvistică (SLE)* din 2020 și de conferința internațională *Word-formation Theories VI & Typology and Universals in Word-formation V* de la Košice (Slovacia) din 2022 (vezi Iordăchioaia & Melloni 2020, respectiv Fernández-Alcaina & Valera 2022). În dorința de a contribui la aprofundarea cercetării teoretice și empirice a acestui subiect, Al 22-lea Colocviu Internațional al Departamentului de Lingvistică al Facultății de Litere va găzdui, la rândul său, un atelier despre conversiune/derivarea cu afix zero.

Deși bibliografia despre conversiune a ajuns să fie destul de bogată, în special pentru engleză (vezi, printre alții, Štekauer 1996, Farrell 2001, Bauer & Valera 2005, Don 2005, Bram 2011, Manova 2011, Martsa 2013, 2020, Dahl & Fábregas 2018), rămân încă în discuție chestiuni importante, spre exemplu, limitele conversiunii/derivării cu afix zero ca procedeu de formare a cuvintelor, mecanismele sale morfosintactice și semantice, legitimitatea luării în considerare a morfemelor derivative zero etc.

Prin acest atelier, încercăm să stimulăm cercetarea unor teme precum:

- tipurile de conversiune, rezultate în funcție de schimbarea (sub)clasei gramaticale, de identitatea formală între clasa primară și cea secundară, de motivație, de registru, de elementele care marchează conversiunea în diferite limbi etc.;
- aspecte mai puțin cercetate, de exemplu, problema direcției în conversiune, constrângerile asupra conversiunii, specificul schimbării de sens și al extinderilor semantice (în primul rând, metonimia și metafora);
- conversiunea în relația ei cu alte procedee de formare a cuvintelor: concurența cu alte procedee de formare a cuvintelor sau tipare lexico-sintactice în exprimarea unei anumite valori semantice, interpretarea nediferențiată față de sufixarea explicită ori de derivarea regresivă, suprapunerea acestor procedee etc.;
- părțile de vorbire în poziții sintactice neprototipice (de exemplu, adverbul sau substantivul ca modificatori ai numelui) și alte procese sau proprietăți învecinate, strâns legate (gramaticalizarea, multifuncționalitatea, extinderile semantice, elipsa centrului unui grup nominal etc.);

FACULTATEA DE LITERE

Str. Edgar Quinet, nr. 5-7, sector 1 | 010017, București, ROMÂNIA

Tel.: (+4) 021 313 88 75 | Tel./Fax: (+4) 021 313 43 36

E-mail: pr@litere.ro | Website: www.litere.ro

- conversiunea în limbi cu morfologie bogată, din perspectivă diacronică, sau în legătură cu fenomene specifice, precum toponimizarea.

Rezumatele cu privire la aceste teme sau la teme conexe, de maximum 500 de cuvinte (excluzând bibliografia), se vor trimite până pe 15 octombrie 2022, la adresele următoare: *cristian.moroianu@litere.unibuc.ro* (Cristian Moroianu), *carmen.vasile@unibuc.ro* (Carmen Mîrzea Vasile), *svalera@ugr.es* (Salvador Valera). Limbile atelierului sunt româna, engleza și franceza.

Organizatorii atelierului vor trimite rezultatele evaluării științifice a rezumatelor până la data de 25 octombrie 2022, astfel încât participanții să poată planifica în timp util călătoria sau prezentările ținute online, în funcție de preferința fiecăruia. Fiecare prezentare va dura 20 de minute, urmate de 10 minute de discuții.

Bibliografie

- Bauer, L. & S. Valera (eds.) (2005). *Approaches to Conversion/Zero-Derivation*. Münster: Waxmann.
- Bram, B. (2011). *Major total conversion in English: The question of directionality*. Ph.D. dissertation. School of Linguistics and Applied Language Studies, Victoria University of Wellington.
- Dahl, E. & A. Fábregas (2018). Zero morphemes. In R. Lieber (Editor in Chief). *The Oxford Research Encyclopedia of Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- Don, J. (2005). On conversion, relisting and zero-derivation. A comment on Rochelle Lieber: *English Word-formation Processes*. *SKASE Journal of Theoretical Linguistics*. 2(2). 2-16.
- Farrell, P. (2001). Functional shift as category underspecification. *English Language and Linguistics*. 5(1). 109-130.
- Fernández-Alcaina, C. & S. Valera (2022). Theoretical and empirical descriptions of conversion/zero-affixation. Workshop at the Conference *Word-formation Theories VI & Typology and Universals in Word-formation V*, Košice, Slovakia, 23th-26th June 2022.
- Iordăchioaia, G. & C. Melloni (2020). Derivational zero affixes. Workshop on *Derivational zero affixes* at the 53rd Annual Meeting of the Societas Linguistica Europaea, 26th August-1st September 2020.
- Manova, S. (2011). *Understanding Morphological Rules. With Special Emphasis on Conversion and Subtraction in Bulgarian, Russian and Serbo-Croatian*. Dordrecht: Springer.
- Martsa, S. (2013). *Conversion in English: A Cognitive Semantic Approach*. Cambridge Scholars Publishing.
- Martsa, S. (2020). Conversion in morphology. In R. Lieber (Editor in Chief). *The Oxford Research Encyclopedia of Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.
- Štekauer, P. (1996). *A Theory of Conversion in English*. Frankfurt am Main: Peter Lang.

FACULTATEA DE LITERE

Str. Edgar Quinet, nr. 5-7, sector 1 | 010017, București, ROMÂNIA

Tel.: (+4) 021 313 88 75 | Tel./Fax: (+4) 021 313 43 36

E-mail: pr@litere.ro | Website: www.litere.ro

Atelier

Terminologie – între diacronie și sincronie. Aspecte teoretice, metodologice și aplicative

Atelierul se desfășoară în cadrul celui de-Al 22-lea Colocviu Internațional al Departamentului de Lingvistică: *Lingvistică sincronică, diacronică și tipologică* (București, 18–19 noiembrie 2022) / The 22nd International Conference of the Department of Linguistics: *Synchronic, Diachronic and Typological Linguistics* (Bucharest, November 18–19, 2022).

Integrându-se în tematica generală a conferinței, atelierul își propune să investigheze terminologia actuală sub aspect teoretic, metodologic și aplicativ, dintr-o dublă perspectivă, sincronică și diacronică.

Avându-și originea modernă în teza de doctorat a lui Wüster (1931), pe parcursul secolului al XX-lea, ca și științele umaniste în general, terminologia înregistrează o dezvoltare orientată spre o cercetare de tip punctiform. Pot fi menționate astfel, în funcție de aspectul asupra căruia se pune accentul: socioterminologia (Gaudin 2003), teoria comunicativă a terminologiei (Cabré 1998), terminologia cognitivă (Depecker 2002), terminologia variaționistă (Bertaccini, Matteucci 2006), terminologia „externă” (Bidu-Vrănceanu 2000, 2001, 2007, 2010), terminologia discursivă (Toma 2006). Față de orientările anterioare – terminologia traductologică, lexicală sau normativă –, apropiate de practicile lexicografice, aceste orientări aduc ca noutate contextul. Contextualizarea este fie de tip textual sau discursiv, fie, mai largă, de tip socio-comunitar.

Secolul al XXI-lea se orientează spre lărgirea contextului euristic-descriptiv și deductiv-interpretativ, prin trecerea de la aspecte socio-discursive și textuale la aspecte culturale, specifice unei anumite colectivități lingvistice sau prezente în multiculturalism. Impactul cultural asupra cercetării terminologice emerge din politicile lingvistice europene bazate pe principiile multilingvismului și multiculturalismului.

În diacronie, vor fi supuse cercetării atât aspecte teoretice, cât și aspecte metodologice și aplicative. Se vor urmări, pe de o parte, evoluția metodologiei în cercetarea terminologică și, pe de altă parte, descrierea formării și evoluției terminologiilor moderne, relația lor cu limba comună și impactul lor asupra acesteia. Raportul dintre productivitatea internă a limbii la nivel terminologic, calc sau împrumut are consecințe directe asupra dinamicii vocabularului limbii respective.

Înnoirea metodologică din domeniul terminologiei actuale este evidentă, aceasta utilizând acum noi resurse informaționale și tehnologice specifice epocii digitale, resurse care modifică parametrii cercetării și modul de organizare a acesteia (vezi, de exemplu, proiectele din cadrul centrului TRADITAL sau pe cele din cadrul rețelei de terminologie Realiter).

Având în vedere această efervescență terminologică, teoretică, metodologică și aplicativă, fără a ne propune o direcție restrictivă, propunem ca piste de reflecție:

- de la terminologia lingvistică și discursivă la terminologia culturală luând în considerare transparența sau opacitatea unor valori din mentalul colectiv;

FACULTATEA DE LITERE

Str. Edgar Quinet, nr. 5-7, sector 1 | 010017, București, ROMÂNIA

Tel.: (+4) 021 313 88 75 | Tel./Fax: (+4) 021 313 43 36

E-mail: pr@litere.ro | Website: www.litere.ro

- similitudine și/sau discrepanțe între științele umaniste, științele naturii și științele exacte;
- impactul terminologiei asupra limbii comune în diacronie și/sau în sincronie;
- dinamica vocabularului;
- împrumut, calc, creativitate lexicală;
- terminologie, multilingvism și multiculturalitate;
- politici lingvistice și impactul limbii engleze;
- digitalizarea și impactul noilor tehnologii asupra traducerii, terminologiei și metodologiilor de cercetare aferente;
- terminologie, achiziția și didactica limbilor;
- imersiune, intercomprehenșiune, plurilingvism.

Studiile pot fi centrate pe o singură limbă, punându-se accent pe axa sincronică sau pe cea diacronică, dar pot, de asemenea, să investigheze fenomene terminologice în mod contrastiv, prin compararea a două sau a mai multor limbi, din aceeași familie sau diferite ca origine.

Vorbitor principal: Annick Englebert (Université libre de Bruxelles)

Înscriere și participare. Fiecare prezentare va dura 20 de minute, urmată de 10 minute pentru discuții.

Limbile atelierului sunt româna, engleza și franceza.

Rezumatele, nu mai mult de 500 de cuvinte (excluzând referințele), în Times New Roman 12, vor fi trimise ca anexă pe adresele organizatorilor atelierului: Alice Toma (*crisrina-alice.toma@ulb.be*) și Annick Englebert (*annick.Englebert@ulb.be*).

Publicare. Lucrările atelierului vor fi publicate în volumul cu actele celui de-Al 22-lea Colocviu Internațional al Departamentului de Lingvistică sau într-un număr special al unei reviste academice.

Calendar. Termenul-limită pentru depunerea propunerilor: 15 octombrie 2022

Notificare de acceptare: 25 octombrie 2022

Datele conferinței: 18–19 noiembrie 2022

Formatul atelierului: hibrid (Facultatea de Litere, Universitatea din București, și online).

Taxa de înscriere: 50 € (sau 250 RON); doctoranzi: 25 € (125 RON).

Bibliografie selectivă

Bertaccini, Franco, Alessandra Matteucci, 2006, „La terminologie d’entreprise et ses contextes d’usage”, în *Mots, termes et contextes*, sous la direction de D. Blampain, Ph. Thoiron, Marc Van Campenhoudt, Paris, Editions des archives contemporaines et Agence Universitaire de la Francophonie, p. 317-327.

Bidu-Vrânceanu, Angela (coord.), 2000, *Lexic comun, lexic specializat*, București, Editura Universității din București.

Bidu-Vrânceanu, Angela (coord.), 2001, *Lexicul științific interdisciplinar*, București, Editura Universității din București.

Bidu-Vrânceanu, Angela, 2007, *Lexicul specializat în mișcare. De la dicționare la texte*, București, Editura Universității din București.

FACULTATEA DE LITERE

Str. Edgar Quinet, nr. 5-7, sector 1 | 010017, București, ROMÂNIA

Tel.: (+4) 021 313 88 75 | Tel./Fax: (+4) 021 313 43 36

E-mail: pr@litere.ro | Website: www.litere.ro

- Bidu-Vrânceanu, Angela (coord.), 2010, *Terminologie și terminologii*, București, Editura Universității din București.
- Cabré, Maria Teresa, 1998, *La terminologie. Théorie, méthode et applications*, Ottawa/Paris, Les Presses de l'Université d'Ottawa/Masson et Armand Colin Editeurs.
- Cuniță, Alexandra, 2009, „Termenul ca semn lingvistic”, în *Analele Universității „Dunărea de Jos” din Galați*, fasc. XXIV, an II, nr. 1(2), p. 328-337.
- Depecker, Loïc, 2002, *Entre signe et concept : éléments de terminologie générale*, Paris, Presses Sorbonne Nouvelle.
- Gaudin, François, 2003, *Socioterminologie. Une approche sociolinguistique de la terminologie*, Bruxelles, De Boeck et Larcier, Editions Duculot.
- Losee, Robert M., 1995, „The Development and Migration of Concepts from Donor to Borrower Disciplines: Sublanguage Term Use in Hard & Soft Sciences”, în *Proceeding of the Fifth International Conference on Scientometrics and Informetrics*, Chicago, June 1995, p. 265-274.
- Rastier, François, 1995, „Le terme : entre ontologie et linguistique”, în *La banque des mots*, 7, p. 35-65.
- Toma, Alice, 2006, *Lingvistică și matematică. De la terminologia lexicală la terminologia discursivă*, București, Editura Universității din București.
- Toma, Alice, 2009, *Pragmatique informationnelle du discours scientifique*, București, Editura Universității din București.
- Toma, Alice, Maria Teresa Zanola (coord.), 2016, *Terminologie et multilinguisme : objectifs, méthodologie et pratiques*, DICE 13/1 [Diversité et Identité Culturelle en Europe/Diversitate și Identitate Culturală în Europa], București, Editura Muzeul Literaturii Române, site <https://www.diversite.eu/about/>.
- Wüster, Eugen, 1931, *Internationale Sprachnormung in der Technik, besonders in der Elektrotechnik. Die nationale Sprachnormung und ihre Verallgemeinerung*, Berlin, VDI-Verlag.